

ΣΚΗΝΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΚΡΟΜΕΡ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Εἶδετε ἀκόμη τοὺς δύο τόμους τοῦ Λόρδου Κρόμερ περὶ τῆς νεωτέρας Αἰγύπτου; Ἐὰν δὲν τοὺς εἶδετε, ἡ εἰλικρινὴς μου συμβουλὴ εἶναι νὰ τρῆξετε τὸ συντομώτερον εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα νὰ τοὺς ἀπολαύσετε. Τί ἔξοχο δέσιμο! Τί θαυμάσιο περιβάλημα! Πόσον ἐπιβάλλεται εὐθὺς ἀμέσως κάθε τόμος τοῦ εὐγενοῦς λόρδου μὲ τὴν ὀγκώδη του σοβαρότητα! Διότι νὰ γνωρίζετε καλὰ ὅτι σήμερον καὶ ἀπὸ τὸ δέσιμον ἀκόμη ἑνὸς βιβλίου ἡμπορεῖ κανεὶς ν' ἀντιληφθῇ ὅχι μόνον τὴν ἐθνικότητα τοῦ συγγραφέως του, ἀλλὰ, τολμῶ νὰ βεβαιώσω, καὶ τὴν πνευματικὴν του ἀξίαν. Ἐγὼ τοῦλάχιστον, ποῦ εἶμαι βαθὺς θαυμαστής τῶν Ἀγγλῶν, κυρίως διότι δὲν εἶναι καθόλου ὑποκριταὶ εἰς τὰ φιλελληνικά των μάλιστα αἰσθήματα, διακρίνω ἀπὸ πολὺ μακρὰν—ἂν καὶ εἶμαι κοντόφθαλμος—καὶ ἀπὸ τὸ σῆμα ἀκόμη ἑνὸς συγγράμματος ὅχι μόνον ἂν τὸ ἔργον ἀνήκῃ εἰς κανένα συμπατριώτην τοῦ Τζῶν Μπούλλ, ἀλλὰ καὶ κατὰ πόσον θὰ ἦναι πρωτότυπον. Τὸ κατὰ πόσον μάλιστα θὰ ἦναι πρωτότυπον ἕνα ἀγγλικὸν βιβλίον ἦτο καὶ περιττὸν νὰ τὸ γράψω, νομίζω, διότι, ἂν ἐξαίρεσετε μερικὰ κοινότατα ἔργα, ὅπως τὰ παλιοδράματα τοῦ Σαίξπηρ καὶ τὰ μονότονα ποιήματα τοῦ Βύρωνος καὶ τὰ δῆθεν μυθιστορήματα τοῦ Σκῶτ καὶ τοῦ Δίκενς καὶ τοῦ Σουίφτ, ὅλα τᾶλλα ἀπειράριθμα ἀγγλικά βιβλία, ἀκόμη καὶ τὰ περιέχοντα λεπτομερεστάτας σκέψεις καὶ γνώμας περὶ τοῦ ἂν ἦναι ὠφελιμώτερον εἰς τὸ βρεττανικὸ στομάχι νὰ πίνεται τὸ οὐῖσκι προτοῦ ἀπὸ τὸ μπιφτέκ ἢ νὰ τρώγεται τοῦτο προτοῦ νὰ πίνεται ἐκεῖνο, ὅλα λοιπὸν ἀνεξαίρετως τᾶλλα ἀγγλικά βιβλία φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς πρωτοτυπίας, ἄρα εἶναι ἀξιοθαύμαστα, ἢ, διὰ νὰ ἐκφρασθῶ μὲ βρεττανικὴν μετριοφροσύνην, εἶναι τὰ μόνα ἄξια ἀναγνώσεως βιβλία καὶ τὰ μόνα ἱκανὰ νὰ διδάξουν, νὰ μορφώσουν, νὰ ἐκπολιτίσουν, νὰ τελειοποιήσουν τὸν ἄνθρωπον, τὸν κόσμον, τὸ σύμπαν—καὶ αὐτὸν τὸν Δημιουργόν. Διὰ τοὺς σπουδαίους αὐτοὺς λόγους λοιπὸν ὅταν, διερχόμενος

ἀπὸ τὸ βιβλιοπωλεῖον τοῦ Σούλλερ, διέκρινα τοὺς δύο τόμους τοῦ φιλέλληρος λόρδου Κρόμερ περὶ Νεωτέρας Αἰγύπτου νὰ στέκωνται ὡς δύο στερεώτατοι στυλοβάται εἰς τὴν προθήκην τοῦ βιβλιοπωλεῖου καὶ νὰ σκεπάζουν μὲ τὸ ἀρειμάνιον πάχος των ὅλα τὰ παραπλεύρως των κλασικὰ ἔργα ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἐποχῆς, ἐφώναξα μὲ πεποίθησιν: «Ὁλράϊτ! εἶναι τοῦ Κρόμερ μας τὰ βιβλία!» Καὶ—δὲν ἀπατήθηκα, ἐννοεῖται. Καὶ ἐπλησίασα καὶ ἔμεινα ἐπὶ πολὺ ἐκστατικὸς χωρὶς νὰ χορταίνω ἀπολαμβάνων τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς νεωτέρας βιβλιοδετικῆς. Καὶ ἐπειδὴ εἶμαι δυστυχῶς πολὺ περίεργος καὶ διὰ τὰ εὐτελέστερα πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, ἀκόμη καὶ ἂν πρόκειται διὰ τὰ ὑψίστα ἀγγλικά συμφέροντα, ἔβγαλα κυριολεκτικῶς τὸν λαιμόν μου διὰ νὰ διακρίνω, μέσες—ἄκρες, καὶ τὰ ὀπισθεν ἀπὸ τὸ βαρὺ ἔργον τοῦ εὐγενοῦς λόρδου κείμενα βιβλία. Ἐκείντο λοιπὸν ταπεινὰ καὶ τρόπον τινὰ προστατευόμενα ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν σκιάν του πολλὰ ἔργα μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν πάσης ἐποχῆς, ἀπὸ ἐκείνους ὅσοι εἶχαν ἐγκωμιάσει τὸ δαιμόνιον τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος, ὅπως ἡ Προσευχὴ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τοῦ Ρενάν, ἡ Ἱστορία τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ τοῦ Δρόυζεν, τὰ Ἀνατολικά Ἄσματα τοῦ Οὐγκώ, ἡ Ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Γρηγοροβίου, ἡ Σύγχρονος Ἑλλάς τοῦ Δεσσάν καὶ τόσα ἄλλα θαυμάσια φιλελληνικά βιβλία, διὰ τὰ ὅποια ἡμεῖς, οἱ ἔρημοι ἀπόγονοι ἐνδόξων προγόνων, ὀφείλουμε αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς συγγραφεῖς των.... Μόνον τοῦ Βύρωνος τὰ ἔργα δὲν εἶδα νὰ στέκωνται εἰς προσοχὴν παραπλεύρως τοῦ λόρδου Κρόμερ, ἴσως—ἴσως διότι ἀπὸ ὅλους τοὺς νεωτέρους Ἀγγλοὺς μόνος ὁ ἄθλιος αὐτὸς ποιητὴς μᾶς ὕβρισε ὑποκριτικώτατα ὅ,τι ἱερὸν καὶ ὅσιον ἔχομε μὲ τὸν ἀποτομώτερον τρόπον..... Καὶ ὅταν τέλος ἀπεφάσισα νὰποχωρισθῶ ἀπὸ τὸ ἔργον περὶ Νεωτέρας Αἰγύπτου τοῦ ἄγγλου διπλωμάτου, ἔφυγα τρίβων τὰ χέρια μου ἀπὸ χαρὰν καὶ ψιθυρίζων:

«Πόσα ὥραϊα πράγματα θὰ ἔχη γράψῃ ὁ φιλέλλην λόρδος διὰ τοὺς ἀγαπημένους του Ἑλληνας τῆς χώρας τῶν Φαραώ! Πόσῃν εὐγνωμοσύνην τοῦ ὀφείλουμι! Ἀχ! τί ἀχάριστα τέρατα ποὺ εἴμεθα νὰ μὴ τοῦ στήσουμε ἀκόμη τὸν ἀνδριάντα διὰ παναιγυπτίων ἐλληνικῶν ἐράων!.....»

* * *

Ἐν τούτοις τὴν ἀκόλουθην ἡμέραν ἐδιάβασα μὲ μεγάλην ἀγανάκτησιν εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι εἰς τὸ ἔργον του περὶ Νεωτέρας Αἰγύπτου ὁ λόρδος Κρόμερ ὑβρίζει ἀλύπητα τοὺς παρὰ τὸν Νεῖλον Ἑλληνας. Μᾶς ὀνομάζει τοκογλύφους καὶ αἰσχροκερδεῖς καὶ ἠθικοὺς διαφθορεῖς τῶν ἰθαγενῶν, διότι μόνοι ἡμεῖς μετερχόμεθα τὸ ἐμπόριον τῶν οἰνοπνευμάτων πρὸς βλάβην τοῦ λεπτοῦ πνεύματος καὶ τοῦ λεπτοτέρου στομάχου τῶν φελλάχων. Ἀλλοίμονον! πόσον ὁ ἐλληνικὸς τύπος ἄδικα καὶ παράλογα ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ εὐγενοῦς λόρδου διὰ τὰς δῆθεν ὑβρεῖς του κατὰ τῆς μεγάλης καὶ εὐδαίμονος Παροικίας μας εἰς τὴν χώραν τῶν Φαραώ! Πόσον ὀλίγον αἱ ἐφημερίδες μας εἶναι συνηθισμέναι μὲ τὴν ἰγγλέζικην γλῶσσαν! Πιστεύσατέ με ὅτι ὁ Ἄγγλος, ὁ εὐγενὴς Ἄγγλος, νὰ ἐννοοῦμεθα, ὅπως ὁ λόρδος Κρόμερ λόγου χάριν, τότε μόνον ὑβρίζει ἀγενέστατα τὸν ξένον, ὅταν θέλῃ νὰ τὸν ἐπαινέσῃ, καὶ τότε μόνον τὸν συκοφαντεῖ ἄδικα, πρόστιχα, ἄτιμα, ὅταν τὸν ζηλεύῃ καὶ τὸν θαυμάζῃ πέρα καὶ πέρα. Ἀγνοεῖτε λοιπὸν ὅτι ὁ λόρδος Κρόμερ εἶναι συμπατριώτης μας, διότι ἐγεννήθη εἰς τὴν Κέρκυραν; Ἀγνοεῖτε ὅτι ἀπὸ τὴν μεγάλην του συμπάθειαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα του ἐφρόντισε νὰ μάθῃ κατὰ βάθος καὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν; ὅτι ἀπαγγέλλει ἀπὸ στήθους ὅλον τὸν Ὅμηρον; ὅτι ἡ μεγαλυτέρα του λύπη εἶναι διότι ἐγεννήθη Ἄγγλος καὶ ὄχι Ἑλλήν, βάρβαρος καὶ ὄχι πολιτισμένος; Καὶ βεβαίως θὰ ἦτο πολὺ κουτὸς ἄνθρωπος ὁ λόρδος Κρόμερ νὰ μὴ θαυμάζῃ τοὺς Ἑλληνας τῆς Αἰγύπτου. Ἐπὶ εἴκοσι πέντε χρόνια παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νεῖλου εὐρισκόμενος ὡς ἀπόλυτος κυρίαρχος τῆς χώρας τῶν Φαραώ, εἶδε ὀφθαλμοφανέστατα ὅτι τὴν Αἴγυπτον ἐμπορικῶς δὲν τὴν ἐξουσιάζει ἡ πατρίδα του, ἀλλ' οἱ Ἑλληνες. Εἶδε—ἀκούσον! ἀκούσον!—ὅτι καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς

φελλάχος ἀγαπᾷ ὡς καὶ τὸν ταπεινότερον Ἑλληνα πολὺν περισσότερον καὶ ἀπὸ τὸν εὐγενέστερον Ἄγγλον ἀκόμη καὶ, τὸ μᾶλλον φρικτόν, ὁ φελλάχος αὐτὸς ἀγαπᾷ τὸν Ἑλληνα, διότι, μολονότι μᾶς θεωροῦν οἱ Ἄγγλοι ὡς τοκογλύφους καὶ οἰνοπνευματοκαπήλους καὶ λαθρεμπόρους καὶ ἀνηθικούς, αὐτὸς, ὁ φελλάχος, μᾶς θεωρεῖ πολὺ τιμιωτέρους ἀπὸ ὅλους τοὺς Εὐρωπαίους εἰς τὰς συναλλαγὰς μας καὶ πολὺν περισσότερον ἀπὸ αὐτοὺς συμπαθοῦντας εἰς τὴν μαύρην των δουλείαν, τὴν ὁποίαν ἡ φιλελεύθερη καὶ φιλεύσπλαγχνη Ἀλβιών τόσον ἐγωϊστικὰ ἐπέβαλε εἰς τὴν δυστυχεῖ αὐτὴν Αἴγυπτον. Ἐπὶ εἴκοσι πέντε χρόνια ὁ Κρόμερ εἶχε λάβῃ ἀφορμὴν νὰ μετέλθῃ τὰ πάντα, σθερζόμενος εἰς τὴν ὕλικῶς κραταιοτάτην πατρίδα του, διὰ νὰ ἐκδιώξῃ τὸν Ἑλληνισμόν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ κατακλύσῃ τὰς εὐφόρους πεδιάδας τῆς μὲ τὰς χιλιάδας τῶν χιλιάδων πειναλέων λύκων τοῦ Λονδίνου καὶ τοῦ Μάντσεστερ καὶ τοῦ Ἐδιμβούργου.... Καὶ ὅμως, ἀντὶ νὰ ἐλαττώωνται αὐτοὶ οἱ Ρωμιοὶ, ἠξζάνοντο, οἱ ἀναθεματισμένοι, καὶ ἐπληθύνοντο καὶ, ἀπίπτωχοι κατ' ἀρχὰς, ἐπλούτιζαν ὡς λιτοὶ δῖαι τοὶ καὶ οἰκονόμοι, καὶ, τὸ σκανδαλωδέστερον, ἐβοηθοῦσαν τὴν πατρίδα των, ἀνῆγειραν Ἐκκλησίας, Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, Ὀρφανοτροφεῖα, Ἐπαγγελματικὰ καὶ Νυκτερινὰ Σχολὰς καὶ Συσσίτια καὶ ἄλλα εὐεργετικὰ Ἀσυλὰ, ἐν ᾧ οἱ Ἄγγλοι ἄποικοι ἐρχόμενοι εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐκ τῶν προτέρων διωρισμένοι εἰς θέσεις μὲ παχύτατον μισθόν, δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ποβάλουν τὰς ἀριστοκρατικὰς συνηθείας τῆς πατρίδος των καὶ ἔμεναν πάντοτε σπάταλοι, μπιφτεκοφάγοι καὶ οὐίσκιπῶται, μὴ ἀξιοθέντες ἀκόμη νὰ ἔχουν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔστω καὶ ἓνα Νοσοκομεῖον διὰ τοὺς μεθύσους των.... Ὑστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἦτο δυνατόν νὰ μὴ θαυμάζῃ τοὺς Ἑλληνας τῆς Αἰγύπτου ὁ εὐγενὴς Λόρδος καὶ νὰ μὴ τοὺς ἐγκωμιάσῃ μὲ τόσον ἐνθουσιασμόν εἰς τὸ δίτομον ἔργον του περὶ Νεωτέρας Αἰγύπτου; Τὸ κατακόρυφον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ μάλιστα εἰς τὸ βιβλίον εὐρίσκεται, ὅταν περιγράφῃ τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τῆς περιουσίας του εἰς τὸ Σουδάν. Εἰς τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς ἡλιοκαοῦς ἐκείνης χώρας εὐρεθεῖς ὁ λόρδος δὲν εἶδε σκιάν Εὐρωπαίου, δηλαδὴ δὲν εἶδε κανένα—φεῦ!—συμπατριώτην του ἐμπορευόμενον, εἶδε ὅμως

μόνον Σουδανούς και Ἑλληνας συζώντας ἀδελφικώτατα ὡς νὰ ἐνδιεφέροντο ἐξ ἴσου και αἱ δύο φυλαὶ διὰ τὸ μέλλον των και ὡς νὰ ἐγνωρίζοντο ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἡ ἐκπληξίς του μάλιστα ἦτο μεγάλη ὅταν πρὸ ὀλίγου καιροῦ αὐτὸς, ὁ ἑρμοστής τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, εἶχε τολμήσῃ μὲ ἰσχυρὰν συνοδείαν νὰ εἰσχωρήσῃ και εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ Σουδάν, ὅπου ἐπίστευε ὅτι δὲν εἶχε πατήσῃ Εὐρωπαῖος, και ὅταν εἶδε μέσα εἰς βράχον ἀπότομον ἓνα Ἑλληνα νὰ ἔχη στημένο τὸ μαγαζάκι του και νὰ πωλῇ εὐθυμος ὡς Διόνυσος και ἄφοβος ὡς Ἡρακλῆς τὰ ἐμπορεύματά του εἰς τοὺς φίλους του ἀγρίους κατοίκους τῆς χώρας. Τοῦτο ἦτο τὸ τελευταῖον κτύπημα εἰς τὸν ἐγωϊσμόν τοῦ λόρδου Κρόμερ και ὁ ἐνθουσιασμός του διὰ τὰ τέκνα τῆς μεγάλης πατρίδος μας εἶχε πλέον ξεχειλίσει τόσον εἰς τὴν εὐγενῆ ψυχὴν του, ὥστε νὰ γράψῃ θρηδῶτα εἰς τὸ βιβλίον του ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι οἱ διαφθορεῖς τοῦ πλιντισμοῦ τῶν ἰθαγενῶν τῆς Αἰγύπτου. Λέγουν μάλιστα ὅτι, μοιλονότι κατευχαριστήθη ἀνακαλύψας τὸν τρομερὸν ἐκείνον Ἑλληνα μὲ τὸ μαγαζάκι του μέσα εἰς τὸν ἄξιον βράχον τοῦ ἐσχάτου ὁρίου τοῦ Σουδάν, μίαν μόνον βαθυτάτην λύπην ἠσθάνθη διὰ τὸ ἐξῆς ἀπίστευτον γεγονός. Εἰς τὸ μαγαζάκι του ὁ Ρωμιὸς εἶχε πολλὰ εἶδη τῆς καταναλώσεως, ὁ δὲ λόρδος Κρόμερ τὸν ἠρώτησε τί πωλεῖ, διότι εἶχε ὀρεξίν και νὰ φάγῃ και νὰ πῇ. Ὁ ἀφελὴς πατριώτης μας λοιπὸν τοῦ προσέφερε θαυμίσαιες ἐλιές Καλαμῶν, ἔξοχη μυζήθρα, ὕγιενότατο γαιοῦρι και καθαρῶτατη ρετσίνα. Ἀλλ' ὁ λόρδος, παρ' ὅλην τὴν πείνάν του, ἔδειξε ἀποτροπιασμόν διὰ τὰ τοιαῦτα φαγητὰ και ἐπέπληξε τὸν δυστυχεῖ ἀπόγονον τοῦ Διογένης και τοῦ Πυθαγόρα, διότι μὲ τέτοια βρωμοπράματα τῆς πατρίδος του χαλάει τὸ στομάχι τῶν Σουδανέζων του, τῶν πιστῶν ὑπηκόων τῆς Αὐτοῦ Γαληνοτάτης Μεγαλειότητος τοῦ Κυρίου τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

— Λόρδε μου, τοῦ ἀπῆντησε τότε μὲ ἄπειρον σέβας ὁ συμπατριώτης μας ἐκεῖνος, μὴ μοῦ συγχίζεσαι, κ' ἂν δὲν σ' ἀρέσουν αὐτὰ τὰ ρωμέικα φαγητὰ, ἔχω κι ἄλλα ἐρωπαϊκά....

— Τί ἔχεις; τί ἠρώτησε βουλευμῶν ὁ εὐγενὴς λόρδος.

— Ἐχω μακαρόνια alla italiana και κρασί κιάντι....

— Δὲν θέλω ἰταλικά φαγητὰ και πιοτά....

— Ἐχω γκούλας alla tedesca και μύζα Μονάχου....

— Goddam! τὰ γερμανικά μοῦ χαλὰν τὸ στομάχι περισσότερο!

— Ἐχω τότες, ἀφεντικὸ, και βωδινὸ alla Marengo και σαμπάνια περίφημη....

— Δὲν πεινάω, δὲν θέλω τίποτε! εἶσαι ἐπικίνδυνος εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐδῶ πέρα ἐσὺ, Ρωμιέ! ἐφώναξε ἔξω φρενῶν ὁ λεπτὸς λόρδος. Θὰ ἦσαι κατὰσκοπος τῆς Γαλλίας! Πρέπει νὰ διώξουμε και σὲ και τοὺς συμπατριῶτές σου ὅλους ἀπὸ τὴν νέαν μας Ἀποικίαν....

Και φεύγων κατασυχισμένος ὁ εὐγενὴς λόρδος ἔλεγε εἰς τοὺς συνοδούς του χειρονομῶν και ἀφριζῶν:

— Αὐτοὶ οἱ Ρωμιοὶ! αὐτοὶ οἱ Ρωμιοὶ! μᾶς κατακτίσανε ὅλη τὴν Αἴγυπτον κ' ὅλο τὸ Σουδάν κ' ἐκπολιτίζουν πολὺ γρήγορα τοὺς φελλάρχους μας πρὸς ζημίαν τοῦ Ἀγγλικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ! Ἀκοῦς αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος ἀπόγονος τοῦ Ὀδυσσεὺς νᾶχῃ ἔς τὸ μαγαζάκι του ὡς και προϊόντα τῆς πατρίδος του, νᾶχῃ ἰταλικά, γερμανικά, γαλλικά φαγητὰ, νᾶχῃ ρετσίνα, κιάντι, μύζα Μονάχου, σαμπάνια, και νὰ μὴν ἔχῃ— νὰ μὴν ἔχῃ.... μπιφτέκ και οὐίσκι! Ἄ! εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνοι ἔς αὐτὸν τὸν τόπον οἱ Ἕλληνες και — μεταξύ μας — ἔχουν μεγάλο μέλλον οἱ ἀχρεῖοι, οἱ τοκογλύφοι, οἱ διαφθορεῖς τοῦ φελλῆχικοῦ πολιτισμοῦ! Δὲν θὰ μᾶς ἀφίσουν ποτὲ νὰ βάλουμε ἔς τὰ χέρια μας μὲ τὸ ἔτσι θέλω τὸ αἰγυπτιακὸν ἐμπόριον και τὲς αἰγυπτιακὰς λίρες, ὅσο και ἂν εἴμαστε ἀπόλυτοι κύριοι τῆς Αἰγύπτου. Ἄ! πρέπει νὰ τοὺς ἐξευτελίσω ἔς τὸ ἔργον ποῦ γράφω διὰ τὴν Νεωτέραν μου Αἴγυπτον, διὰ νὰ τοὺς δεῖξω ἐγὼ πόσον ἐκτιμῶ εἰλικρινῶς τὸ πνεῦμά των.... Ἀκοῦς! ἀκοῦς νὰ μὴν ἔχῃ μπιφτέκ αὐτὸς ὁ ρωμιός! Δὲν ὑποφέρεται! δὲν ὑποφέρεται! Ἀκοῦς νὰ μὴν ἔχῃ οὐίσκι κᾶν! Δὲν ὑποφέρονται οἱ Ἕλληνες τῆς Αἰγύπτου! δὲν ὑποφέρονται! Εἶναι οἱ διαφθορεῖς τῶν φελλάρχων μας, εἶναι ὁ κακὸς δαίμονας τῆς πατρίδος μας εἰς τὲς Ἀποικίες της.... Ἀκοῦς νὰ μὴν ἔχῃ μπιφτέκ αὐτὸς ὁ ρωμιός ἔς τὸ μαγαζάκι του! νὰ μὴν ἔχῃ οὐίσκι κᾶν,

τὸ ἀθωότερο πιὸτὸ τοῦ κόσμου καὶ τὸ μόνο
κατάλληλο γιὰ τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν
τῶν φελλάχων μας! Ἄ! εἶναι οἶνοπνευματοκά-
πηλοι, εἶναι κακοῦργοι, εἶναι, ἐπαναλαμβάνω,
διαφθορεῖς τῶν φελλάχων μας ὅλοι οἱ Ἕλληνες

—καὶ πρέπει νὰ τοὺς διώξουμε τὸ συντομώτε-
ρον, ὅπως μᾶς ἐπρόλαβαν καὶ τοὺς ἔδιωξαν ἡ-
ρωϊκώτατα οἱ συνεργάται μας εἰς τὸν πολιτισμὸν
τῆς Ἀνατολῆς Βουλγαροί.....

ΙΩΑΝ. Α. ΓΚΙΚΑΣ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

*Γιὰ μάρμαρο τοὺς στίχους του ἐλάξευε,
ἐσώριαζε στροφές ἀντὶ λιθάρια,
τὸν πύργο τῆς ἀγάπης του ᾠθεμέλιωνε
ἐπάνω στῶν ὀνείρων του τὰ χνάρια.*

*Τὰ σύννεφα τοῦ πόνου τριγυρνοῦσανε
νὰ ἱσκιάσουν τὴ λαχτάρα τὴ γαλάζια,
γυρεῦαν τὸ τραγοῦδί του νὰ σβύσουνε
τῆς Μοίρας τὰ πολύκροτα χαλάζια.*

*Τὰ δάκρυα στοὺς θόλους τρεμολάμπανε
σὰν χίλια διαμαντάκια σταλαγμένα
καὶ στεῖρα ξεφυλλίζανε τὰ νειᾶτά του
κατάχλωμα σὰν κοῖνα μαραμένα.*

*Μα ὁ κτίστης τοῦ ὀνείρου δὲν ἀπόστανε
γιατὶ μιὰ χαρὰν γὴ ροδοντυμένη,
θαρροῦσε πῶς θὰ ἔβλεπε στὸ θρόνο του
τὴν Κόρη τὴ γλυκεῖά, τὴ ζηλεμένη.*

*Φτωχέ! Τὸ στιχολάξεντο παλάτι σου
συντρίβει τὸ πικρὸ τῆς χαμογέλιο·
τὸν πύργον ἢ καρδιά τῆς ὀνειρεύεται
ποῦ ἔχει τὸ χροσάφι γιὰ θεμέλιο!*